

Rajk Judit

Júlia

PUBLICISZTIKA - LVIII. évfolyam, 7. szám, 2014. február 14.

Van a nappalinkban pár kép.

Családi fotó, fiatal pár csecsemővel. 1949. február. Az egyetlen közös fotó.

Magas, mosolygós fiatal nő áll egy sapkás kisfiúval. Kirándulnak. 1954 nyara. Börtönből tért vissza 5 és fél év után, ekkor mondta meg, hogy ő a mami.

Magas, szikár nő áll egy szemlélődő kisfiúval. 1956. október 6. Temetnek. Szívós küzdelmével rehabilitáltatta kivégzett férjét.

Magas, mosolygós idősebb hölgy ölel át egy hatalmas kutyát. Az 1970-es évek vége.

Károlyi Mihály özvegyével, Katussal kutyamenhelyet hoz létre Fóton, az állam által felajánlott rehabilitáció összegéből. A fotó kalandos úton, régi barátnőjétől, Heltai Ágitól érkezett Charlestonból. Egyik utolsó képe.

Van a nappalinkban egy hatalmas láda.

Benne egy férfi élete, fényképek, bizonyítványok, beszédek, levelek. Levéltári alapossggal dokumentált 41 év. Akárhányszor kinyitom, elfog a lelkiismeret-furdalás, hogy feldúlom a rendjét. Híresen precíz asszony volt.

Van néhány történetem is.

1973. szeptember 25., Darabbér-per. Három ismert asszony egy bírósági tárgyaláson, ülnek az első sorban. Néma jelenlétükkel demonstrálnak a rezsím ellen, az igaztalanul vádolt mellett. A tömött tárgyalóba a bírónő ki se mer menni, betegsége hivatkozva a tárgyalást néhány hónappal elhalasztják. Talán ennek a protesztnek is köze volt hozzá, hogy az ügyész javasolta nyolc évből nyolc hónap felfüggesztett lett.

Tiltakozások, ahol neve szerepel. Feljelentés Rákosi ellen, aláírása az abortusz szigorítása ellen, szolidaritás a Charta 77 tagjaival. Felszólalása a Petőfi Körben 1956 nyarán.

Van néhány csodával határos módon megmaradt levél, 1950-54 közöttől.

A börtönből írta anyjának, csak a kisfiát keresteti. Pár évvel később, 1958-ban, a snagovi fogságból pedig már azért küzd, hogy vele együtt deportált 9 éves fia, akár nélküle is, de hazatérhessen a családnhoz, a nyelvhez, az iskolához.

Egy asszony, akinek rendíthetetlen és megtörhetetlen morális tartása, bátorsága, következetessége minden apró baráti és családi visszaemlékezésben hangsúlyos elem. Sokszor eszembe jut, hogy ha élne, ma sem maradna csendben. 2014. február 8-án lett volna százéves. A nevét viselem.